

11.10.2017

Asia/12

§ 379

Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite koulupsykologien ja -kuraattorien Wilman käyttöoikeuksien laajentamisesta

HEL 2017-003505 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Valtuusto edellyttää, että kaupunki selvittää mahdollisuutta olla yhteydessä opetus- ja kulttuuriministeriöön oppilashuollon järjestämiseen liittyvien tarkentavien säädösten ja/tai laintulkintaohjeiden saamiseksi. (Tuomas Rantanen)

Käsittely

Valtuutettu Tuomas Rantanen ehdotti valtuutettu Vesa Korkkulan kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Valtuusto edellyttää, että kaupunki selvittää mahdollisuutta olla yhteydessä opetus- ja kulttuuriministeriöön oppilashuollon järjestämiseen liittyvien tarkentavien säädösten ja/tai laintulkintaohjeiden saamiseksi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ensin yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen.

4 äänestys

Valtuutettu Tuomas Rantasen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI.

JAA-ehdotus: Valtuusto edellyttää, että kaupunki selvittää mahdollisuutta olla yhteydessä opetus- ja kulttuuriministeriöön oppilashuollon järjestämiseen liittyvien tarkentavien säädösten ja/tai laintulkintaohjeiden saamiseksi.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 75

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomo-

loff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Sandra Hagman, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Joel Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Katriina Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Jarmo Nieminen, Jussi Niinistö, Laura Nordström, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Pekka Puska, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Anni Sinnemäki, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Paavo Väyrynen, Ozan Yanar

Ei-äännet: 1
Otto Meri

Tyhjä: 5
Pentti Arajärvi, Kauko Koskinen, Mika Raatikainen, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren

Poissa: 4
Eero Heinäluoma, Emma Kari, Nasima Razmyar, Sampo Terho

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Tuomas Rantasen ehdottaman toivomusponnen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Rantanen Tuomas ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 8
- 2 Arvio Wilma-oikeuksien myöntämisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Tuomas Rantanen ja 22 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että koulupsykologeille ja -kuraattoreille annetaan yhtä laajat Wilman käyttöoikeudet, kuin opettajillakin on. Mikäli käyttöoikeuksien laajentaminen ei ole mahdollista, tulee selvittää mahdollisuus pyytää oppilaiden vanhemmilta tähän lupa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa opetuslautakunnan ja oikeuspalveluiden lausuntoon ja toteaa seuraavaa:

Wilma on oppilashallintojärjestelmä multiPrimuksen internetliittymä. Wilmaa käytetään muun muassa seuraavalla tavalla: Oppilaat ja opiskelijat valitsevat Wilmassa kursseja, seuraavat suorituksiaan, lukevat tiedotteita ja viestivät opettajien kanssa. Opettajat syöttävät Wilman kautta arvioinnit ja poissaolot, päivittävät henkilötietojaan ja viestivät opiskelijoiden ja huoltajien kanssa. Huoltajat seuraavat ja selvittävät Wilman kautta opiskelijan poissaoloja, viestivät opettajien kanssa ja lukevat koulun tiedotteita.

MultiPrimus sisältää runsaasti oppilaiden ja opiskelijoiden koulunkäyntiin ja opintoihin liittyviä henkilötietoja.

Wilmaan ja multiPrimukseen tallennettavat oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötiedot ovat osa oppilasrekisteriä ja opiskelijarekisteriä. Rekistereihin kuuluvat kaikki oppilaista ja opiskelijoista opetuksen järjestämiseksi kerätyt tiedot riippumatta siitä, mihin ne on tallennettu.

Rekisterinpitäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä. Rekisterinpitäjän on toteutettava tarpeelliset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet henkilötietojen suojaamiseksi asiattomalta pääsylvä ja laittomalta käsittelyltä (Henkilötietolaki 32 §). Henkilötietojen suojaamiseen liittyy käyttöoikeusjärjestelmä. Työntekijät voivat käsitellä vain sellaisia henkilötietoja, joita he tarvitsevat työtehtävissään ja käyttöoikeudet järjestelmään myönnetään tämän mukaisesti. Opettajilla tulee olla työtehtävien mukaan määräytyvät käyttöoikeudet Wilmaan. Koulukuraattoreilla ja -psykologeilla ei ole tällä hetkellä Wilman käyttöoikeuksia.

Henkilötietoja voidaan luovuttaa henkilörekisteristä vain, jos siihen on laissa säädetty peruste tai henkilön suostumus. Sen lisäksi tulee olla peruste saada nämä tiedot teknisen käyttöyhteyden avulla.

Oppilasrekisteriin ja opiskelijarekisteriin sisältyvät oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötiedot voivat olla julkisia tai salassa pidettäviä.

Julkisia henkilötietoja voi luovuttaa, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suojaa koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää tällaisia tietoja. Julkisia henkilötietoja voi luovuttaa myös rekisteröidyn suostumuksella.

Salassa pidettäviä tietoja voi luovuttaa, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen on laissa erikseen nimenomaisesti säädetty tai jos se, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty, antaa siihen suostumuksensa (Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta 26 §). Oppilaan oppilashuoltotyöhön osallistuvilla on oikeus saada opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät salassa pidettävät tiedot (Perusopetuslaki 40.2 §). Lukiolaissa on vastaavan kaltainen säännös (Lukiolaki 32 §). Tarvittaessa pitää pystyä perustelemaan, miksi jokin salassa pidettävä tieto on luovutettu.

Jos opiskeluhuollon kuraattorille tai psykologille myönnetään tekninen käyttöyhteys koulun ylläpitämään henkilörekisteriin (Wilman käyttöoikeus), asiassa on kysymys henkilötietojen sähköisestä luovuttamisesta.

Perusopetuslain 41 a §:n, lukiolain 33 a §:n ja ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 43 a §:n mukaan kyseisessä laissa tarkoitettuihin rekistereihin sisältyviä tietoja voidaan luovuttaa tietoon oikeutetulle teknisen käyttöyhteyden avulla. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja luovuttavan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Henkilötietoja voidaan luovuttaa henkilörekisteristä vain, jos siihen on laissa säädetty peruste tai henkilön suostumus. Tietoja luovuttava vastaa luovutuksen lainmukaisuudesta. Tietoja voidaan luovuttaa vain silloin, kun siihen on laissa säädetty ja tehtävien hoitoon liittyvä tiedonsaantioikeus. Luovutettavien tietojen tulee olla kussakin käyttötarkoituksessa tarpeellisia ja virheettömiä.

Tiedon luovuttamisen edellytykset on arvioitava tapauskohtaisesti, jolloin tulee arvioida, mitkä kuraattorin tai psykologin asiakkaana olevan oppilaan tai opiskelijan opetuksen järjestämistä koskevat henkilötiedot kulloinkin ovat välttämättömiä kuraattorin tai psykologin tehtävän hoidon kannalta. Koulukuraattoreille ja -psykologeille ei tule myöntää Wilman käyttöoikeutta ilman oppilashuollon asiakkuutta. Tällöin on myös arvioitava, edellyttäväkö oikeuksien myöntäminen multiPrimusta koskevan rekisteriselosteen tarkistamista.

Wilman käyttöoikeuden myöntäminen kuraattoreille ja psykologeille niin, että koulun tai oppilaitoksen kaikkien oppilaiden ja opiskelijoiden

11.10.2017

tiedot ilman asiakkuutta ovat koulun kuraattorin tai psykologin käytössä, ei ole mahdollista ilman huoltajilta pyydettävää suostumusta. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala selvittää mahdollisuutta pyytää huoltajilta suostumus oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötietojen luovuttamiseen kuraattoreille ja psykologeille. Suostumuksen tulee olla henkilön tietoinen tahdonilmaisu.

Kaupunginhallitus kehottaa kasvatuksen ja koulutuksen toimialaa ryhtymään toimiin koulupsykologien ja -kuraattoreiden Wilma-oikeuksien vahvistamiseksi, ottaen huomioon lain tulkintaa koskevan Tietosuojavaltuutetun lausunnon. Mikäli oikeuden antamisen edellytyksenä katsotaan olevan huoltajien luvan pyytäminen, toimialaa kehoitetaan selvittämään mahdollisuutta kysyä tällainen lupa ennakoivasti muun kotien kanssa käytävän tietojenvaihdon yhteydessä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Rantanen Tuomas ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 8
- 2 Arvio Wilma-oikeuksien myöntämisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 25.09.2017 § 877

HEL 2017-003505 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

25.09.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

11.10.2017

Vastaehdotus:

Otso Kivekäs:

Lisätään esittelijän perustelujen viimeiseksi kappaleeksi seuraavaa:

"Kaupunginhallitus kehottaa kasvatuksen ja koulutuksen toimialaa ryhtymään toimiin koulupsykologien ja -kuraattoreiden Wilma-oikeuksien vahvistamiseksi, ottaen huomioon lain tulkintaa koskevan Tietosuoja-valtuutetun lausunnon. Mikäli oikeuden antamisen edellytyksenä katsotaan olevan huoltajien luvan pyytäminen, toimialaa kehoitetaan selvittämään mahdollisuutta kysyä tällainen lupa ennakoivasti muun kotien kanssa käytävän tietojenvaihdon yhteydessä."

Kannattaja: Pia Pakarinen

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Otso Kivekkään vastaehdotuksen.

18.09.2017 Pöydälle

11.09.2017 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Opetuslautakunta 16.05.2017 § 67

HEL 2017-003505 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Wilma on oppilashallintojärjestelmä multiPrimuksen internetliittymä. Wilmaa käytetään muun muassa seuraavalla tavalla: Oppilaat ja opiskelijat valitsevat Wilmassa kurseja, seuraavat suorituksiaan, lukevat tiedotteita ja viestivät opettajien kanssa. Opettajat syöttävät Wilman kautta arvioinnit ja poissaolot, päivittävät henkilötietojaan ja viestivät opiskelijoiden ja huoltajien kanssa. Huoltajat seuraavat ja selvittävät Wilman kautta opiskelijan poissaoloja, viestivät opettajien kanssa ja lukevat koulun tiedotteita.

Oppilashallintojärjestelmä multiPrimusta käytetään oppilaiden ja opiskelijoiden koulunkäynnin, opetusjärjestelyiden ja oppimistulosten hallin-

taan ja valvontaan. MultiPrimus sisältää runsaasti oppilaiden ja opiskelijoiden koulunkäyntiin ja opintoihin liittyviä henkilötietoja. Tietosisältö on kerrottu tarkemmin multiPrimuksen rekisteriselosteessa, joka löytyy Helsingin kaupungin internetsivuilta.

Wilmaan ja multiPrimukseen tallennettavat oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötiedot ovat osa oppilasrekisteriä ja opiskelijarekisteriä. Rekistereihin kuuluvat kaikki oppilaista ja opiskelijoista opetuksen järjestämiseksi kerätyt tiedot riippumatta siitä, mihin ne on tallennettu. Rekisterinpitäjä on opetustoimen hallinnosta vastaava toimielin, opetuslautakunta. Rekistereitä ylläpidetään opetuksen järjestämiseksi ja tietoja käytetään koulujen ja oppilaitosten omassa toiminnassa.

Rekisterinpitäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä. Rekisterinpitäjän on toteutettava tarpeelliset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet henkilötietojen suojaamiseksi asiattomalta pääsylvä ja laittomalta käsittelylvä (henkilötietolaki 32 §). Henkilötietojen suojaamiseen liittyy käyttöoikeusjärjestelmä. Työntekijät voivat käsitellä vain sellaisia henkilötietoja, joita he tarvitsevat työtehtävissään ja käyttöoikeudet järjestelmään myönnetään tämän mukaisesti.

Esimerkiksi opettajilla tulee olla heidän työtehtäviensä mukaan määräytyvät käyttöoikeudet Wilmaan.

Henkilötietojen luovuttaminen henkilörekisteristä

Henkilötietoja voidaan luovuttaa henkilörekisteristä vain, jos siihen on laissa säädetty peruste tai henkilön suostumus. Sen lisäksi tulee olla peruste saada nämä tiedot teknisen käyttöyhteyden avulla.

Oppilasrekisteriin ja opiskelijarekisteriin sisältyvät oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötiedot voivat olla julkisia tai salassa pidettäviä.

Salassa pidettäviä tietoja voi luovuttaa, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen on laissa erikseen nimenomaisesti säädetty tai jos se, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty, antaa siihen suostumuksensa (Laki viranomaisien toiminnan julkisuudesta 26 §). Oppilaan oppilashuoltotyöhön osallistuvilla on oikeus saada opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät salassa pidettävät tiedot (Perusopetuslaki 40.2 §). Tarvittaessa pitää pystyä perustelemaan, miksi jokin salassa pidettävä tieto on annettu eteenpäin.

Julkisia henkilötietoja voi luovuttaa, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suojaamista koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää tällaisia tietoja. Julkisia henkilötietoja voi luovuttaa myös rekisteröidyn suostumuksella.

Suostumuksen tulee olla henkilön tietoinen tahdonilmaisu.

Henkilötietojen luovuttaminen teknisen käyttöyhteyden avulla

Jos opiskeluhuollon kuraattorille tai psykologille myönnetään tekninen käyttöyhteys koulun ylläpitämään henkilörekisteriin (Wilman käyttöoikeus), asiassa on kysymys henkilötietojen sähköisestä luovuttamisesta.

Perusopetuslain 41 a §:n, lukiolain 33 a §:n ja ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 43 a §:n mukaan kyseisessä laissa tarkoitettuihin rekistereihini sisältyviä tietoja voidaan luovuttaa tietoon oikeutetulle teknisen käyttöyhteyden avulla. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja luovuttavan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Tietoja luovuttava vastaa luovutuksen lainmukaisuudesta. Tietoja voidaan luovuttaa vain silloin, kun siihen on laissa säädetty ja tehtävien hoitoon liittyvä tiedonsaantioikeus. Luovutettavien tietojen tulee olla kussakin käyttötarkoituksessa tarpeellisia ja virheettömiä.

Tiedon luovuttamisen edellytykset on arvioitava tapauskohtaisesti, jolloin tulee arvioida, mitkä kuraattorin tai psykologin asiakkaana olevan oppilaan tai opiskelijan opetuksen järjestämistä koskevat henkilötiedot kulloinkin ovat välttämättömiä kuraattorin/psykologin tehtävän hoidon kannalta. Wilmaa tulee kehittää siten, että oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötietojen sähköinen luovuttaminen Wilman välityksellä tietoon oikeutetuille kuraattoreille ja psykologeille voidaan toteuttaa lainmukaisesti.

Wilman käyttöoikeuden myöntäminen kuraattoreille ja psykologeille niin, että koulun tai oppilaitoksen kaikkien oppilaiden ja opiskelijoiden tiedot ilman asiakkuutta ovat koulun kuraattorin tai psykologin käytössä, ei ole mahdollista ilman huoltajilta pyydettävää suostumusta. Opetusvirasto selvittää mahdollisuutta pyytää huoltajilta suostumus oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötietojen luovuttamiseen kuraattoreille ja psykologeille. Suostumuksen tulee olla henkilön tietoinen tahdonilmaisu.

Käsittely

16.05.2017 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

11.10.2017

Asia/12

Lisätiedot

Kati Laaksonen, lakimies, puhelin: 310 86628

kati.laaksonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566